OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Lausunto

2.4.2024

VN/3578/2024
VN/3578/2024-OKM-13

Jakelussa mainittu

HE 2/2024; hyvinvointialuelaki

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa asiakohdassa mainitusta hallituksen esityksestä.

Pyydettynä lausuntonaan opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa.

Hallituksen esityksellä yhtenäistettäisiin hyvinvointialueiden valtion ohjausta, selkeytettäisiin valtiovarainministeriön roolia ohjauksessa sekä varmistettaisiin, että hyvinvointialueiden ohjaus on yhteensopivaa valtioneuvoston asettamien talous- ja finanssipoliittisten tavoitteiden kanssa. Esityksen mukaan valtiovarainministeriön johdolla ministeriöt sekä muut viranomaiset seuraavat ja arvioivat hyvinvointialueiden toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esitti lausunnossaan, että opetus- ja kulttuuriministeriö olisi lisättävä hyvinvointialuelakiin ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiin hyvinvointialueiden ohjaukseen. Hallitusohjelmassa on opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan toimenpiteitä, joiden toteuttaminen kytkeytyy hyvinvointialueiden tehtäviin. Hyvinvointialueiden toteuttamat opiskeluhuoltopalvelut perustuvat opetus- ja kulttuuriministeriön lainsäädäntöön.

Lisäksi opetusministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että hallituksen esityksen tavoitteiden toteutuminen edellyttää, että erityisesti kustannusvaikuttavuuden ohjaamisen asiantuntemusta ja sote-palvelujärjestelmän tuntemusta vahvistetaan valtiovarainministeriössä ja kaikilla ohjauksen tasoilla. Hyvinvointialueiden ohjauksessa tulisi laajemminkin kiinnittää huomiota siihen, mitä kustannusvaikuttavuuden edistäminen edellyttää eri ohjauksen tasoilla ja mitä se edellyttää kansallisella tasolla tiedon tuotannolta, tutkimukselta, tutkimusrahoitukselta ja eri toimijoilta, kuten korkeakouluilta, tutkimuslaitoksilta ja ministeriöiltä.

Hallituksen esityksessä todetaan, että eri ministeriöiden päällekkäiset hyvinvointialueiden toiminnan ja talouden ohjaukseen liittyvät lakisääteiset välineet eli muun muassa neuvottelukunnat, neuvottelut ja valtakunnalliset tavoitteet yhdistetään.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on ollut edustettuna sekä Hyvinvointialuetalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa että Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnassa mukaan lukien Ennakointi-, arviointi- ja kehittäminen -jaostossa. Hyvinvointialueneuvottelukunnassa ja sen

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Opetus- ja kulttuuriministeriö				
PL 29 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 10 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 135 9335 +358 9 135 9335	kirjaamo.okm@gov.fi

jaostoissa on tärkeää myös opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan näkemysten huomioon ottaminen.

Hallituksen esityksen mukaan ministeriöissä tapahtuvan ohjauksen yhteensovittamiseen liittyen valtiovarainministeriö tulee asettamaan hyvinvointialueiden ohjaukseen liittyvän johtoryhmän sekä tarvittavat muut yhteistyörakenteet. Hyvinvointialueiden toimintaan kytkeytyy hallituksen esityksessä todetusti valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä sisäministeriön lisäksi muitakin ministeriötä, kuten opetus- ja kulttuuriministeriö. Tulevissa yhteistyörakenteissa hyvinvointialueiden toimintaan liittyvät ministeriöt kytketään yhteistyörakenteisiin riittävällä tavalla yhteisen tilannekuvan varmistamiseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että yhteistyörakenteissa turvataan myös opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan näkemysten ottaminen huomioon.

Neuvotteleva virkamies Merja Niemi

Jakelu Eduskunnan hallintovaliokunta

Tiedoksi OKM KPE Kansliapäällikön esikunta, Anita Lehikoinen